

Ministerstwo Zdrowia

Podsekretarz Stanu
Marek Kos

DBR.520.2.21.2024.MS
Warszawa, 06 czerwca 2024

Pan
Jarosław Madowicz
Prezes
Polskiego Towarzystwa Ratowników Medycznych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 23.05.2024 r znak: PTRM 32/05/678/2024 w sprawie możliwości podawania przez ratownika medycznego leków, które nie zostały zlecone przez lekarza, w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz w innych oddziałach szpitala, uprzejmie informuję że stanowisko zaprezentowane w piśmie z dnia 29.04.2024 r. znak j.w. **pozostaje aktualne.**

W załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz. U. poz. 1180 oraz z 2024 r. poz. 341) określono świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego samodzielnie.

Załącznik ten odnosi się więc do świadczeń zdrowotnych, których ratownik medyczny może udzielać samodzielnie poza zespołami ratownictwa medycznego (w zespołach są to medyczne czynności ratunkowe):

- 1) w podmiotach leczniczych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991 i 1675);
- 2) w ramach ratownictwa górskiego i ratownictwa narciarskiego w rozumieniu odpowiednio art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1154);
- 3) w ramach ratownictwa wodnego w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714);
- 4) w ramach ratownictwa górniczego, o którym mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633, z późn. zm.);
- 5) w ramach Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, o której mowa w art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1666 i 2005);
- 6) na lotniskach w związku z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 85 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 2110 oraz z 2024 r. poz. 731);
- 7) w ramach wykonywania transportu sanitarnego i transportu medycznego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146);

8) w izbach wytrzeźwień, wchodząc w skład zmiany, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 42³ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);

9) w ramach służby poszukiwania i ratownictwa lotniczego, o której mowa w art. 140a ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze.

W zakresie leków, które ratownik medyczny może podawać w ww. podmiotach, załącznik nr 3 odwołuje się do załącznika nr 1, co oznacza, że katalog tych leków jest taki sam, jak w przypadku zespołów ratownictwa medycznego.

Z kolei załącznik nr 4 do ww. rozporządzenia określa świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego w ww. podmiotach na zlecenie lekarza. Załącznik nr 4 odwołuje się w tym zakresie do zał. 1 – i 3 i dodatkowo przewiduje możliwość asystowania przez ratownika medycznego przy drobnych zabiegach chirurgicznych.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2187, z późn. zm.): „Ratownik medyczny w ramach udzielania świadczeń opieki zdrowotnej innych niż medyczne czynności ratunkowe oraz świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane samodzielnie przez ratownika medycznego, **wykonuje zlecenia określone w dokumentacji medycznej.**” **Oznacza to, że wszędzie tam, gdzie świadczenia zdrowotne udzielane są pacjentom przez zespół złożony z przedstawicieli różnych zawodów medycznych, w skład którego wchodzi lekarz, o postępowaniu leczniczo-diagnostycznym wobec pacjenta decyduje lekarz. Przyjęcie odmiennego stanowiska od powyższego powodowałoby, że decyzje wobec tego samego pacjenta co do jego diagnostyki i leczenia byłyby podejmowane przez różne osoby, co mogłoby przynieść fatalne skutki dla osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.**

Z powyższych powodów to lekarz prowadzący leczenie pacjenta w danym oddziale decyduje o rodzaju, dawce i drodze podania leku, wpisując te informacje w karcie zleceń lekarskich.

Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2022 r. poz. 1304, z późn. zm.): „Wpisy w karcie zleceń lekarskich są dokonywane przez lekarza prowadzącego lub lekarza sprawującego opiekę nad pacjentem. Wpisy o wykonaniu zlecenia są dokonywane przez osobę wykonującą zlecenie.”

Jednocześnie odnosząc się do fragmentu Pana pisma mówiącego o tym, że powyższe stanowisko stoi na przeszkodzie prowadzeniu przez ratowników medycznych resuscytacji pacjentów w podmiotach leczniczych, należy podkreślić, że czym innym jest samodzielne przystąpienie przez ratownika medycznego (lub jakiegokolwiek innego pracownika medycznego) do czynności ratujących życie pacjenta, np. w razie nagłego zatrzymania krążenia, gdy akurat w pobliżu nie ma lekarza, a czym innym podawanie leków pacjentom na etapie triażu, po segregacji medycznej, czy oczekującym na pierwszy kontakt z lekarzem SOR (tego dotyczyło pismo MZ z dnia 29.04.2024 r. znak: DBR.520.2.21.2024.MS).

O ile w pierwszym przypadku ratownik medyczny powinien niezwłocznie przystąpić do udzielania pomocy medycznej pacjentowi i ją kontynuować wspólnie z całym zespołem medycznym, nie oczekując na wpis w dokumentacji medycznej, o tyle w drugim przypadku **podanie leku pacjentowi powinno być każdorazowo skonsultowane z lekarzem i odzwierciedlone w karcie zleceń lekarskich.**

Należy zaznaczyć, że w szpitalnym oddziale ratunkowym segregacja medyczna może być prowadzona przez pielęgniarkę systemu, ratownika medycznego lub lekarza systemu (art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym). Jak stanowi §6 ust 7 i 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie

szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz.U. z 2024 r. poz. 336) segregacja medyczna osób, o których mowa w § 2 ust. 1, polega na przeprowadzeniu wywiadu medycznego, zebraniu danych służących ocenie stanu zdrowia pacjenta i zakwalifikowaniu go do jednej z kategorii pilności, z wykorzystaniem systemu zarządzającego trybami obsługi pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym, o którym mowa w art. 33a ust. 4 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (TOPSOR). Trzeba zaznaczyć, że rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego przewiduje następujące kategorie pilności:

- 1) kolor czerwony oznacza **natychmiastowy kontakt z lekarzem**;
  - 2) kolor pomarańczowy oznacza czas oczekiwania na pierwszy kontakt z lekarzem do **10 minut**;
  - 3) kolor żółty oznacza czas oczekiwania na pierwszy kontakt z lekarzem do 60 minut;
  - 4) kolor zielony oznacza czas oczekiwania na pierwszy kontakt z lekarzem do 120 minut;
  - 5) kolor niebieski oznacza czas oczekiwania na pierwszy kontakt z lekarzem do 240 minut.
- Pacjent, który wymaga leczenia już w momencie przybycia na SOR powinien mieć zapewniony **natychmiastowy kontakt z lekarzem**.

Podsumowując, nie można więc zgodzić się z zarzutem o nadinterpretacji przez Ministerstwo Zdrowia art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, gdyż interpretacja ta jest spójna z przywołanymi wyżej aktami wykonawczymi oraz zasadami udzielania świadczeń w różnego rodzaju podmiotach leczniczych.

Z wyrazami szacunku
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisano elektronicznie/